

Nastroje na rynku pracy w maju

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Sytuacja w zakładach pracy.....	1
Oceny	1
Przewidywania.....	3
Poczucie zagrożenia bezrobociem.....	6
Sytuacja na lokalnych rynkach pracy.....	8

W maju¹ – jak co miesiąc – postawiliśmy Polakom pytania odnoszące się do sytuacji na rynku pracy. Osoby pracujące zarobkowo poprosiliśmy o ocenę aktualnej sytuacji w ich zakładach pracy, a także o prognozy dotyczące jej rozwoju w ciągu najbliższego roku. Zapytaliśmy też, czy obawiają się utraty obecnej pracy. Z kolei wszystkich pełnoletnich respondentów poprosiliśmy o ocenę sytuacji na ich lokalnych rynkach pracy.

SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

Oceny

Większość (56,3%) pracujących zarobkowo pozytywnie oceniła obecną sytuację w ich miejscu pracy, przy czym dominują oceny dobre (49,5%), a tylko 6,8% ogółu stanowią te bardzo dobre. Znaczna część pytanych (28,7%) sytuację w swoim miejscu pracy opisała jako „ani dobra, ani zła”. W wyraźnej mniejszości (12,6%) są oceniający ją negatywnie. Także wśród ocen negatywnych dominują po prostu złe (9,6%), a tylko 3,0% stanowią bardzo złe. Jedynie 2,3% pracujących zarobkowo uchyliło się od oceny aktualnej sytuacji w miejscu pracy.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (397) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

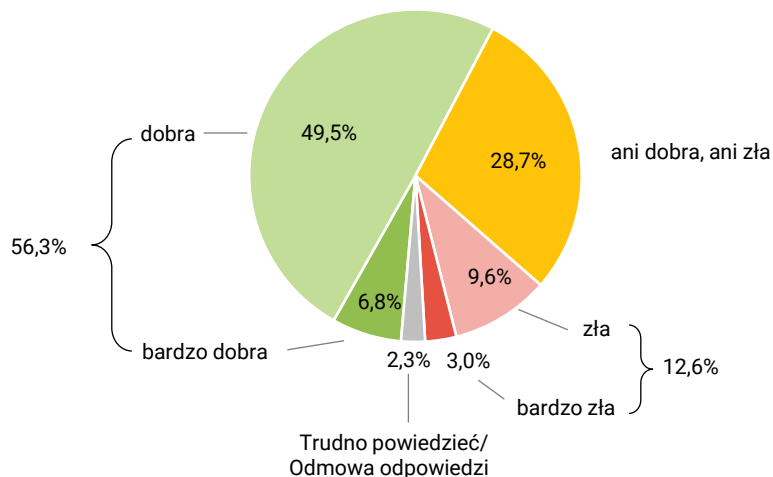
We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 8 do 18 maja 2023 roku na próbie liczącej 1056 osób (w tym: 57,4% metodą CAPI, 25,9% – CATI i 16,7% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

CBOS

RYS. 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:

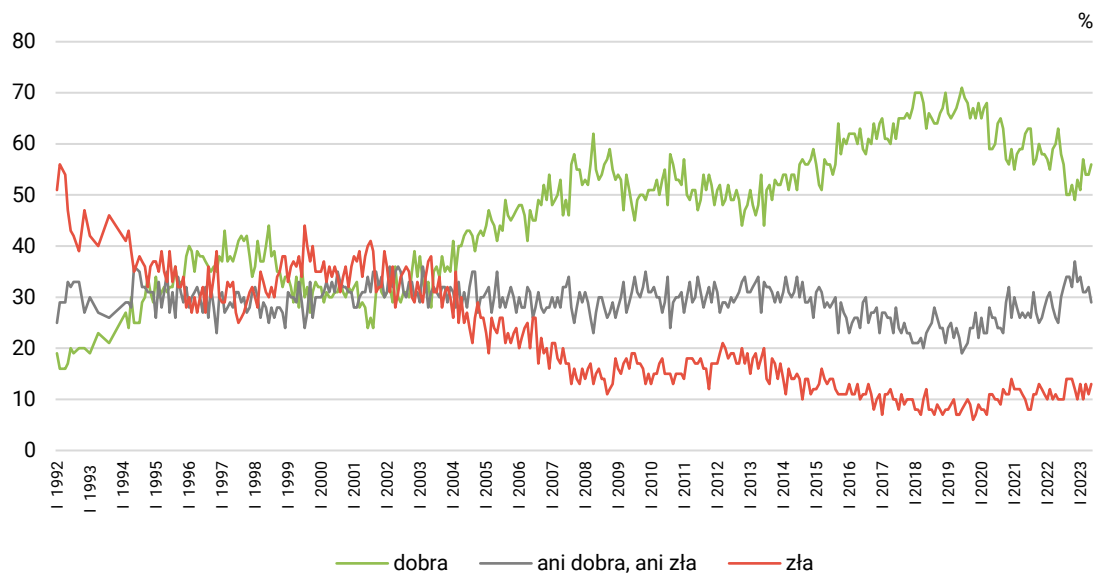
ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO ŁĄCZNIE Z ROLNIKAMI I OSOBAMI POMAGAJĄCYMI W PROWADZENIU GOSPODARSTWA ROLNEGO ORĄZ PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK POZA ROLNICTWEM, W TYM TAKŻE EMERYTÓW I RENCISTÓW PRACUJĄCYCH W NIEPEŁNYM WYMIARZE GODZIN (N=596)

W porównaniu z poprzednim miesiącem oceny aktualnej sytuacji w zakładach pracy nieco bardziej się spolaryzowały – o 3 punkty procentowe mniej pytanych opisało ją jako „ani dobra, ani zła”, a po 2 punkty przybyło oceniających ją pozytywnie i negatywnie.

CBOS

RYS. 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?*
Czy jest ona:

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

TABELA 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów pracujących zarobkowo* według terminów badań													
	2022									2023				
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
N*	578	615	595	609	595	637	583	591	568	588	564	553	610	596
	w procentach													
– dobra	60	63	58	56	50	50	52	49	53	51	57	54	54	56
– ani dobra, ani zła	26	25	30	32	34	34	32	37	33	34	31	31	32	29
– zła	11	10	10	10	14	14	14	12	10	13	10	13	11	13
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	3	2	2	2	2	2	2	2	4	2	3	2	3	2

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

W maju, tak jak w poprzednim miesiącu, sytuację w swoim miejscu pracy najgorzej postrzegli pracujący w prywatnych gospodarstwach rolnych – znacznie częściej niż pracujący w innych sektorach ocenili ją negatywnie (33%), wyraźnie rzadziej pozytywnie (26%), a największa część z nich (41%) stwierdziła, że jest ona ani dobra, ani zła. Ponadto gorsze oceny niż pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem oraz w spółkach właścicieli prywatnych i państwa wyrażali w tym miesiącu pracownicy instytucji, urzędów lub zakładów całkowicie państwowych, samorządowych lub publicznych, w tym także jednoosobowych spółek Skarbu Państwa (zob. tabelę aneksową 1). Spoglądając na grupy społeczno-zawodowe, wyraźnie widać, że – podobnie jak miesiąc wcześniej² – najwięcej niezadowolonych z obecnej sytuacji w swoim miejscu pracy było wśród rolników indywidualnych i pomagających im członków rodzin (35%). W tej grupie odnotowaliśmy też zdecydowanie niższy niż przeciętny poziom zadowolenia (23%). Warto również dodać, iż oceny aktualnej sytuacji wśród pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych, w tym wśród właścicieli gospodarstw, w porównaniu z kwietniem uległy pogorszeniu.

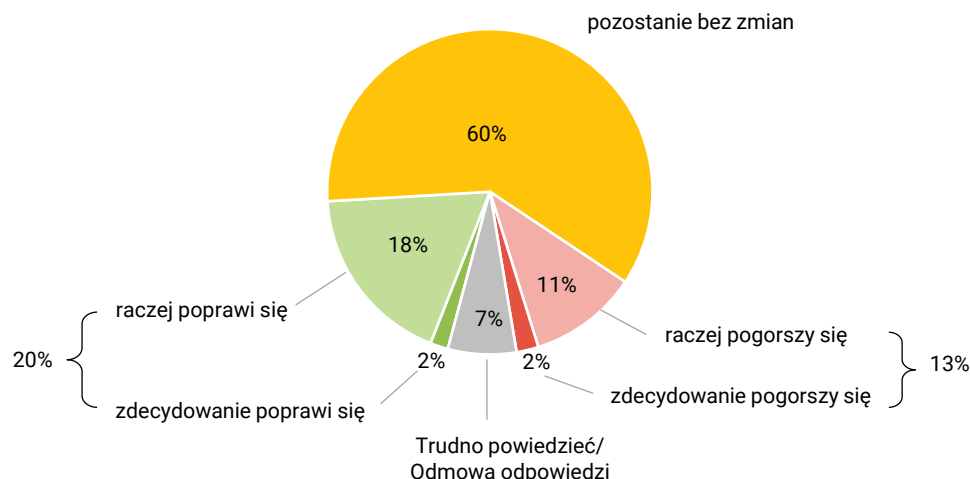
Przewidywania

W maju, identycznie jak w marcu i kwietniu, trzy piąte (60%) pracujących zarobkowo uważa, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w ich zakładach pracy pozostanie bez zmian, a 13% spodziewa się jej pogorszenia. Na poprawę liczy co piąty (20%) pytany, czyli o 3 punkty procentowe więcej niż przed miesiącem. Minimalnie ubyło natomiast unikających zajęcia stanowiska w tej kwestii (spadek z 9% do 7%). Warto też dodać, iż – tak jak w poprzednich badaniach – nawet respondenci spodziewający się jakichś zmian sytuacji w zakładach pracy na ogół nie uważają, iż będą one znaczące (zdecydowanej poprawy i zdecydowanego pogorszenia spodziewa się zaledwie po 2% pytanych).

² Zob. komunikat CBOS „Nastroje na rynku pracy w kwietniu”, maj 2023 (oprac. B. Badora).

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO ŁĄCZNIE Z ROLNIKAMI I OSOBAMI POMAGAJĄCYMI W PROWADZENIU GOSPODARSTWA ROLNEGO ORĄZ PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK POZA ROLNICTWEM, W TYM TAKŻE EMERYTÓW I RENCISTÓW PRACUJĄCYCH W NIEPEŁNYM WYMIARZE GODZIN (N=596)

W porównaniu z poprzednimi miesiącami prognozy przyszłej sytuacji w zakładach pracy uległy minimalnej poprawie. Od kwietnia o 3 punkty procentowe przybyło spodziewających się jej poprawy (ostatnio tak wielu optymistów było w lipcu 2021 roku), a o 2 punkty ubyło unikających zajęcia stanowiska w tej kwestii.

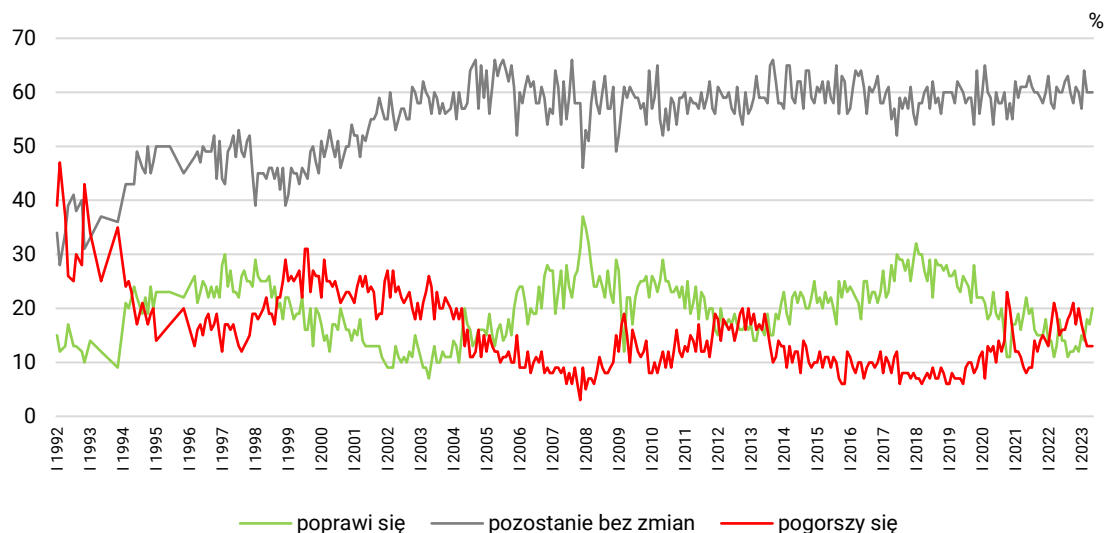
TABELA 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów pracujących zarobkowo* według terminów badań													
	2022									2023				
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
N*	578	615	595	609	595	637	583	591	568	588	564	553	610	596
	w procentach													
– poprawi się	13	18	14	14	11	12	12	13	12	15	14	18	17	20
– pozostanie bez zmian	61	60	60	62	63	60	58	61	60	57	64	60	60	60
– pogorszy się	19	15	16	16	18	19	21	17	20	17	15	13	13	13
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	8	7	10	8	8	9	9	9	8	11	7	9	9	7

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy*:

* Odpowiedzi respondentów pracujących zarobkowo. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Podobnie jak w poprzednich miesiącach przewidywania dotyczące sytuacji w zakładach pracy respondentów w ciągu najbliższego roku są skorelowane z oceną stanu obecnego. Generalnie im lepsza ocena sytuacji aktualnej, tym lepsze prognozy na przyszłość, czyli więcej oczekujących w ciągu najbliższego roku poprawy (od 7% wśród oceniających obecną sytuację źle do 25% wśród oceniających ją dobrze), a mniej spodziewających się pogorszenia (od 56% wśród oceniających obecną sytuacją źle do 4% w grupie oceniających ją dobrze). Ponadto blisko dwie trzecie badanych pozytywnie oceniających aktualną sytuację w zakładzie pracy oraz uważających ją za ani dobrą, ani złą (odpowiednio: 66% i 65%) prognozują, że w ciągu następnych dwunastu miesięcy nie ulegnie ona zmianie, natomiast ponad połowa (56%) oceniających ją źle uważa, że w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy jeszcze się ona pogorszy.

TABELA 3

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy* :	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:		
	dobra	ani dobra, ani zła	zła
	procentowanie w kolumnach		
– poprawi się	25	16	7
– pozostanie bez zmian	66	65	28
– pogorszy się	4	13	56
Trudno powiedzieć/Odmowa odpowiedzi	5	7	9

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin (N=596)

Tak jak w przypadku ocen sytuacji bieżącej najgorsze prognozy dotyczące sytuacji w miejscu pracy na tle pozostałych sektorów znajdujemy w grupie pracujących w prywatnym rolnictwie, w tym wśród właścicieli indywidualnych gospodarstw rolnych i pomagających im członków rodzin (zob. tabelę aneksową 2). Pogorszenia sytuacji w swoim miejscu pracy w ciągu najbliższego roku spodziewa się 29% ogółu pracujących w prywatnym rolnictwie i 28% rolników indywidualnych (wraz z pomagającymi im członkami rodzin). Poprawy natomiast oczekuje jedynie odpowiednio 9% i 8% z nich. Ponadto na tle pozostałych badanych pesymizmem wyróżniają się prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą, z których co trzeci (33%) w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy spodziewa się pogorszenia sytuacji w swojej firmie.

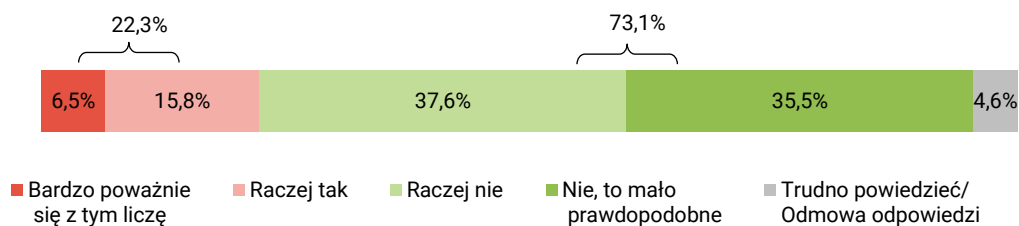
POCZUCIE ZAGROŻENIA BEZROBOCIEM

Tak jak w marcu i kwietniu blisko trzy czwarte pracujących zarobkowo (73,1%) deklaruje mniejsze lub większe poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia, natomiast w porównaniu z kwietniem nieznacznie (o 1 punkt procentowy) spadł odsetek liczących się z możliwością utraty pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.) i tym samym powrócił on do poziomu z marca bieżącego roku (22,3%).

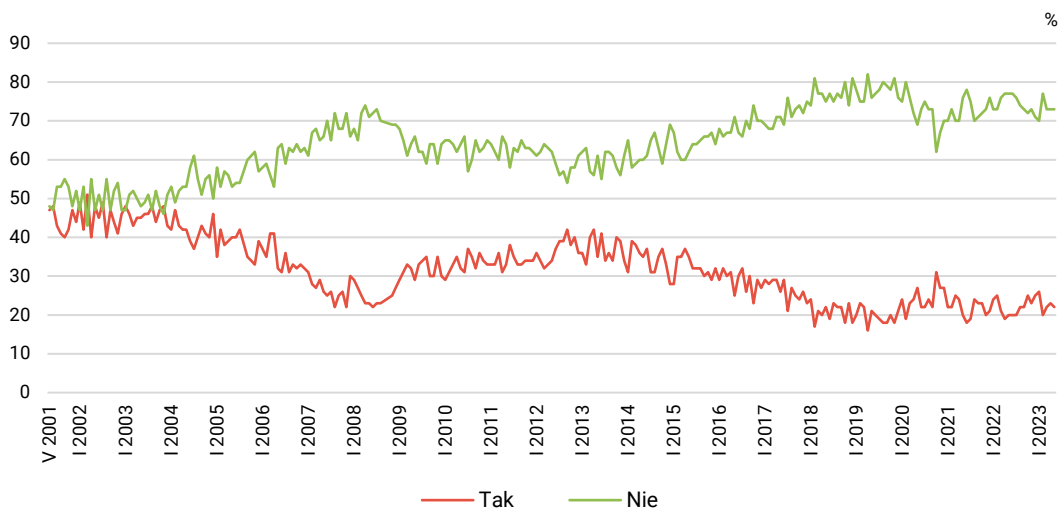
CBOS

RYS. 5. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO ŁĄCZNIE Z ROLNIKAMI I OSOBAMI POMAGAJĄCYMI W PROWADZENIU GOSPODARSTWA ROLNEGO ORAZ PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK POZA ROLNICTWEM, W TYM TAKŻE EMERYTÓW I RENCISTÓW PRACUJĄCYCH W NIEPEŁNYM WYMIARZE GODZIN (N=596)

RYS. 6 Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?*

Zsumowano odsetki odpowiedzi: „Bardzo poważnie się z tym liczę” i „Raczej tak” (Tak) oraz „Nie, to mało prawdopodobne” i „Raczej nie” (Nie). Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

TABELA 4

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób pracujących zarobkowo* według terminów badań													
	2022									2023				
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	N=578	N=615	N=595	N=609	N=595	N=637	N=583	N=591	N=568	N=588	N=564	N=553	N=610	N=596
	w procentach													
Bardzo poważnie się z tym liczę	5	4	3	4	5	6	5	6	6	7	5	6	6	6
Raczej tak	14	16	17	16	17	16	20	17	19	19	15	16	17	16
Raczej nie	45	40	44	41	38	43	39	41	37	38	44	41	39	38
Nie, to mało prawdopodobne	32	37	33	35	36	30	33	32	34	32	33	32	34	35
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	4	3	4	4	4	5	3	4	4	4	3	4	4	5

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Utrzymuje się zależność między poczuciem bezpieczeństwa zatrudnienia a prognozami dotyczącymi rozwoju sytuacji w zakładach pracy w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy. W maju najczęściej badanych liczących się z możliwością utraty obecnej pracy było wśród przewidujących w ciągu najbliższego roku pogorszenie sytuacji w miejscu pracy (49%, z czego 20% deklarowało, że bardzo poważnie bierze to pod uwagę, a 29% raczej dopuszczała taką możliwość), ale nawet w tej grupie w sumie niewiele mniej (45%) twierdziło, że czuje się pod tym względem bardziej (16%) lub mniej

(29%) bezpiecznie. Znacznie lepsze nastroje panują jednak wśród prognozujących w ciągu najbliższego roku poprawę lub stabilizację sytuacji w swoich zakładach pracy (mniej lub bardziej bezpiecznie czuje się łącznie ponad trzy czwarte z nich) – odpowiednio 43% i 39% uznało utratę obecnej pracy za zdarzenie mało prawdopodobne, a kolejne 33% i 40% raczej nie brało tego pod uwagę.

TABELA 5

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?*	Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:			
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi
procentowanie w kolumnach				
Bardzo poważnie się z tym liczę	6	4	20	2
Raczej tak	13	13	29	22
Raczej nie	33	40	29	44
Nie, to mało prawdopodobne	43	39	16	23
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	5	4	5	8

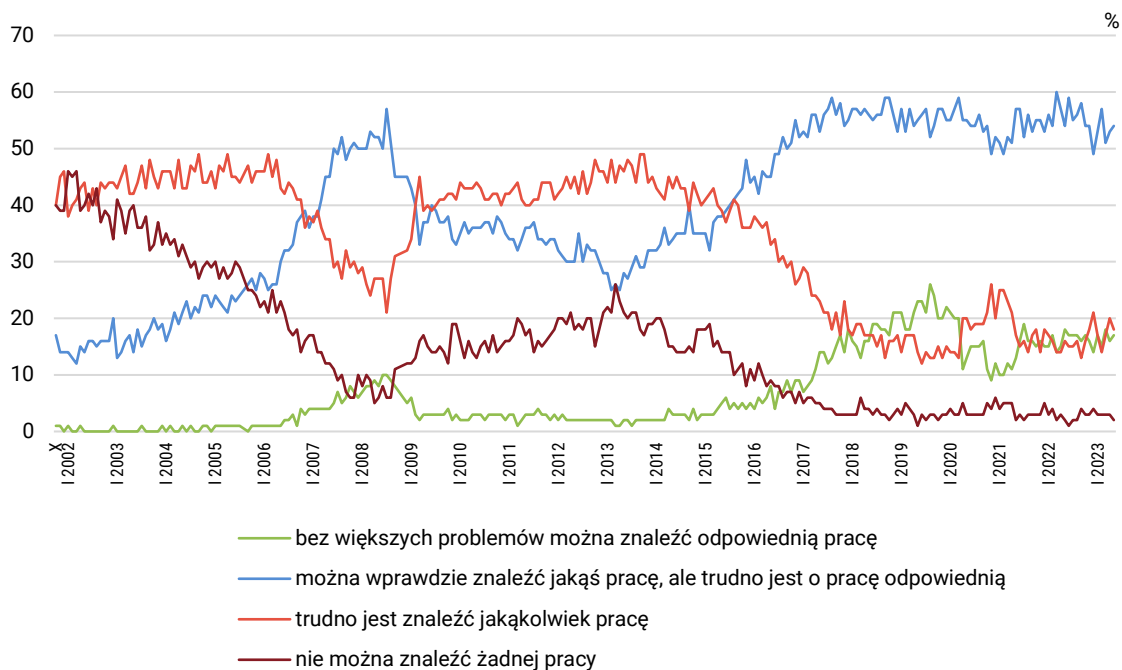
* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo (N=596)

Na tle pracujących w innych sektorach niższym poczuciem bezpieczeństwa zatrudnienia wyróżniają się w tym miesiącu pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem – 28% z nich liczy się z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu itp.), natomiast tylko 30% uważa to za zdarzenie mało prawdopodobne. Warto też zwrócić uwagę, że bardzo poważnie z możliwością zwolnienia z pracy liczy się 10% pracowników instytucji, urzędów lub zakładów całkowicie państwowych, samorządowych lub publicznych, w tym także jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, a kolejne 10% z nich deklaruje, że raczej bierze to pod uwagę (zob. tabelę aneksową 3).

SYTUACJA NA LOKALNYCH RYNKACH PRACY

W maju oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy minimalnie się poprawiły. W porównaniu z kwietniem o 3 punkty procentowe ubyło badanych wskazujących na trudności ze znalezieniem zatrudnienia w miejscu zamieszkania lub jego okolicy (20%), a o 2 punkty przybyło twierdzących, że można tam znaleźć pracę (71%). Warto jednak dodać, iż większość (54%, wzrost o 1 punkt) uważa, że w ich okolicy można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno o tę odpowiednią.

RYS. 7. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie*:

* Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

TABELA 6

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2022										2023			
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	w procentach													
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	15	18	17	17	17	16	17	16	14	17	15	18	16	17
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	57	54	59	55	56	58	54	54	49	53	57	51	53	54
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	14	16	15	15	16	13	16	18	21	17	14	17	20	18
– nie można znaleźć żadnej pracy	3	2	1	2	2	4	3	3	4	3	3	3	3	2
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	11	10	8	11	9	9	10	9	11	9	11	11	8	9

Oceny sytuacji na lokalnym rynku pracy wyraźnie różnicuje wielkość miejscowości, w której mieszkają badani. Tak jak w poprzednich miesiącach najlepiej postrzegali ją mieszkańcy co najmniej półmilionowych metropolii, z których aż 29% uważało, że bez większych problemów można tam znaleźć odpowiednią pracę, a nikt nie twierdził, że nie można tam znaleźć żadnej pracy. Najgorzej sytuację w swoim miejscu zamieszkania lub jego okolicy ocenili natomiast mieszkańcy najmniejszych miejscowości – 26% respondentów z miast poniżej 20 000 i 25% mieszkańców wsi zadeklarowało, że

trudno jest tam znaleźć jakąkolwiek pracę lub że jest to całkowicie niemożliwe. Ponadto trudności ze znalezieniem pracy w okolicy miejsca zamieszkania najczęściej deklarowali bezrobotni (47%). Warto jednak dodać, iż – w porównaniu z poprzednim miesiącem³ – oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy najbardziej poprawiły się właśnie wśród bezrobotnych. Dość często o trudnościach ze znalezieniem pracy w najbliższej okolicy mówili także robotnicy niewykwalifikowani (32%), ale w tej grupie ponadprzeciętnie często panuje też przekonanie, że bez większych problemów w okolicy zamieszkania można znaleźć odpowiednią pracę (30%) – zob. tabelę aneksową 4.

Tak jak we wcześniejszych badaniach przekonanie, że w swojej miejscowości lub okolicy można znaleźć pracę, znacznie częściej wyrażali mężczyźni niż kobiety (77% wobec 66%). Różnice między płciami widoczne są zwłaszcza w odsetkach przekonanych, że w miejscu zamieszkania lub okolicy bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę (22% wśród mężczyzn i 13% wśród kobiet). Kobiety natomiast częściej niż mężczyźni wskazywały, że w okolicy ich miejsca zamieszkania możliwości znalezienia pracy są znacząco ograniczone lub wręcz ich nie ma (23% wobec 16%).

W maju w porównaniu z poprzednim miesiącem oceny aktualnej sytuacji w zakładach pracy nieco bardziej się spolaryzowały, a prognozy nieznacznie się poprawiły (ostatnio tak wielu optymistów, czyli 20%, było w lipcu 2021 roku). Jednocześnie od marca tego roku obserwujemy stabilizację poczucia bezpieczeństwa zatrudnienia i zagrożenia bezrobociem. Oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy minimalnie się poprawiły. Niezmiennie dominuje jednak przekonanie, że w miejscu zamieszkania lub jego okolicy można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno o tę odpowiednią.

Opracowała

Barbara Badora

---

³ Por. przypis 2.